

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea MĂSURII 313 – „Încurajarea activităților turistice”

Versiunea 02 noiembrie 2008

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale PNDR.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate și al Memoriului justificativ, ale Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de MADR și APDRP, disponibile la sediile DADR județene și sediile APDRP din fiecare județ și din regiunile de dezvoltare ale României, precum și pe paginile de internet www.apdrp.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre FEADR ne puteți contacta direct la sediile noastre, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului Solicitantului.

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE

1.1	<i>Obiectivele Măsurii 313 – Încurajarea activităților turistice.....</i>	5
-----	---	---

2. PREZENTAREA MĂSURII 313

2.1	<i>Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile.....</i>	6
2.2	<i>Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului .....</i>	8
2.3	<i>Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile .....</i>	10
2.4	<i>Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile .....</i>	14
2.5	<i>Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului) .....</i>	15
2.6	<i>Criteriile de selecție ale proiectului .....</i>	17

3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU ÎNCURAJAREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE

3.1	<i>Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare .....</i>	23
3.2	<i>Contractarea fondurilor .....</i>	30
3.3	<i>Achizițiile .....</i>	32
3.4	<i>Plata .....</i>	33

4. INFORMAȚII UTILE

4.1	<i>Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare .....</i>	34
4.2	<i>Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP .....</i>	43
4.3	<i>Dicționar .....</i>	45
4.4	<i>APDRP în sprijinul dumneavoastră .....</i>	49

5. ANEXE LA GHIDUL SOLICITANTULUI

5.1	<i>Anexa 1 – Model Cerere de Finanțare .....</i>	<i>link www.apdrp.ro</i>
5.2	<i>Anexa 2 – Model Studiu de Fezabilitate pentru solicitanții privați..</i>	<i>link www.apdrp.ro</i>
	<i>5.2.1 Anexa 2.1 Recomandări analiză cost-beneficiu pentru solicitanți publici și ONG .....</i>	<i>link www.apdrp.ro</i>
5.3	<i>Anexa 3 – Model Memoriu Justificativ.....</i>	<i>link www.apdrp.ro</i>
	<i>5.3.1 Anexa 3.1 Memoriu Justificativ pentru beneficiarii privați.....</i>	<i>link www.apdrp.ro</i>

- 5.3.2 Anexa 3.2 Memoriu Justificativ pentru beneficiarii publici..... link www.apdrp.ro
- 5.4 Anexa 4 Documente conexe cererii de finanțare
- 5.4.1 Anexa 4.1 Declarația de Microintreprindere..... link www.apdrp.ro
- 5.4.2 Anexa 4.2 Declarație cofinanțare proiect..... link www.apdrp.ro
- 5.4.3 Anexa 4.3 Declarație privind firma în dificultate..... link www.apdrp.ro
- 5.4.4 Anexa 4.4 Declarație privind respectarea regulii de cumul a ajutoarelor de stat și a ajutoarelor de minimis ..... link www.apdrp.ro
- 5.4.5 Anexa 4.5 Angajamentul Persoanelor Fizice ..... link www.apdrp.ro
- 5.5 Anexa 5 – Model Contract de Finanțare ..... link www.apdrp.ro
- 5.6 Anexa 6 – Modele Formulare de Plată ..... link www.apdrp.ro
- 5.7 Anexa 7 – Fișa Măsurii 313 ..... link www.apdrp.ro
- 5.8 Anexa 8 – Acte Normative utile ..... link www.apdrp.ro
- 5.9 Anexa 9 – Lista comunelor dezvoltate dpdv turistic ..... link www.apdrp.ro
- 5.10 Anexa 10 – Lista comunelor cu potențial turistic ridicat ..... link www.apdrp.ro
- 5.11 Anexa 11 – Lista unităților medico-balneare și de recuperare neeligibile din spațiul rural..... link www.apdrp.ro
- 5.12 Anexa 12 – Lista codurilor CAEN eligibile pentru Măsura 313 ... link www.apdrp.ro
- 5.13 Anexa 13 – Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale ..... link www.apdrp.ro
- 5.14 Anexa 14 – Ordinul MADR nr. 567/2.09.2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural” ..... link www.apdrp.ro

1.1 Obiectivele Măsurii 313 – Încurajarea activităților turistice

Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice” se încadrează în Axa III – „Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale” și are ca **obiectiv general** dezvoltarea activităților turistice în zonele rurale care să contribuie la creșterea numărului de locuri de muncă și a veniturilor alternative, precum și la creșterea atractivității spațiului rural.

Obiectivele specifice se referă la:

1. Crearea și menținerea locurilor de muncă prin activități de turism, în special pentru tineri și femei;
2. Creșterea valorii adăugate în activități de turism;
3. Crearea, îmbunătățirea și diversificarea infrastructurii și serviciilor turistice;
4. Creșterea numărului de turiști și a duratei vizitelor.

Obiectivele operaționale se referă la:

1. Creșterea și îmbunătățirea structurilor de primire turistice la scară mică;
2. Dezvoltarea sistemelor de informare și promovare turistică;
3. Crearea facilităților recreaționale în vederea asigurării accesului la zonele naturale de interes turistic.

Contribuția publică aferentă Măsurii 313 este de: **544.222.774 Euro**
din care:

- contribuția Guvernului României – 20%
- contribuția Uniunii Europene – 80%

Fondurile nerambursabile le puteți accesa începând din acest an și până în 2013.

Costul total, alcătuit din contribuția publică și contribuția privată, este de **837.265.806 Euro**.

* * *

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin Măsura 313 sunt:

- **Micro-întreprinderile**¹ (vezi definiție dicționar)
- **Persoane fizice** (neînregistrate ca agenți economici) - care se vor angaja că până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată² și să funcționeze ca micro-întreprindere, iar în situația în care, în urma autorizării, se modifică reprezentantul legal al proiectului, se vor depune toate documentele ce demonstrează transferul dreptului de reprezentare pentru noua formă de organizare juridică, această modificare neafectând respectarea criteriilor de eligibilitate și selecție ale cererii de finanțare
- **Comunele** prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare, **precum și asociațiile** de dezvoltare intercomunitară³ **realizate doar între comune** și înființate conform legislației naționale în vigoare (Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare și Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare);
- **ONG-uri**, definite conform legislației naționale în vigoare;

Persoanele fizice se pot autoriza doar în persoană fizică autorizată, întreprindere familială sau întreprindere individuală, așa cum sunt definite în OUG 44/2008. Această categorie de beneficiari trebuie să opteze încă din momentul depunerii cererii de finanțare pentru forma în care dorește autorizarea (Anexa 4.5 la Ghid)

ATENȚIE! Având în vedere faptul că activitatea de agroturism este o activitate practică de membrii unei gospodării agricole, beneficiarii eligibili pentru acest tip de investiții vor fi doar cei organizați conform OUG 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către

¹ Așa cum sunt definite în Recomandarea Comisiei (CE) nr. 361/2003 și în legislația națională în vigoare Legea 346/2004 (având mai puțin de 10 angajați și o cifră de afaceri anuală netă sau active totale având o valoare de până la 2 milioane Euro). Statutul de micro-întreprindere poate viza un beneficiar care deține cel puțin statutul de persoană fizică autorizată.

² Ordonanța de Urgență nr. 44 din 16 aprilie 2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.

³ Conform Legii 215/2001, asociații de dezvoltare intercomunitară sunt structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică, înființate de unitățile administrativ-teritoriale (în cazul de față doar între comune) pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice.

persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale sau Legii nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, pentru un an de la data intrării în vigoare a OUG 44/2008.

ATENȚIE! Reprezentantul legal al comunei este primarul (poate fi și Administratorul public pentru Comune și Asociații de Dezvoltare Intercomunitare, în conformitate cu Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare).

ATENȚIE! DOVADA ÎNCADRĂRII ÎN CATEGORIA DE MICRO-ÎNTREPRINDERE SE FACE ÎN BAZA art. 4 al Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare: o întreprindere nu poate fi considerată micro-întreprindere dacă cel puțin 25% din capitalul social ori din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate, direct sau indirect, în comun ori cu titlu individual, de către una sau mai multe organisme ori colectivități publice.

- datele utilizate pentru calculul numărului mediu de salariați, cifra de afaceri netă anuală și activele totale sunt cele raportate în situațiile financiare aferente exercițiului financiar precedent, aprobate de adunarea generală a acționarilor sau asociațiilor – art. 6 (1) al Legii nr. 346/2004.

Dacă la întocmirea situațiilor financiare anuale întreprinderea nu se mai încadrează în plafoanele stabilite, aceasta nu își va pierde calitatea de întreprindere mică, mijlocie sau micro-întreprindere decât dacă depășirea acestor plafoane se produce în două exerciții financiare consecutive” (art. 6 (2) al Legii nr. 346/2004).

Încadrarea în categoria de micro-întreprindere se face pe baza Anexei 4.1 la Ghid.

În cazul întreprinderilor nou înființate, ale căror situații financiare nu au fost aprobate, în condițiile legii, datele cu privire la numărul mediu anual de salariați, cifra de afaceri anuală netă și activele totale se determină în cursul exercițiului financiar și se declară pe propria răspundere de către reprezentantul întreprinderii art.6(3) al Legii nr. 346/2004, conform modelului prevăzut în anexele 1 și 2.

Finanțarea unui proiect depus în cadrul măsurii 313 derulată prin PNDR este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari:

- beneficiarii înregistrați în lista APDRP a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, pana la achitarea integrala a datoriei fata de APDRP, inclusiv a majorarilor de intarziere;

- beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru FEADR din cauza nerespectării clauzelor contractuale și rezilierea are o vechime mai mică de un an;
- beneficiarii care se află în situații litigioase cu APDRP, până la finalizarea litigiului.

2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

- Micro-întreprinderile, atât cele existente cât și cele

Spațiul rural eligibil în accepțiunea Axei 3 și implicit a acestei măsuri, cuprinde totalitatea comunelor ca unități administrativ teritoriale împreună cu satele componente. **Satele aparținătoare de orașe și zonele periurbane nu sunt eligibile.**

nou înființate trebuie să fie înregistrate și să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect în spațiul

O micro-întreprindere este considerată nou înființată (start-up) dacă este înființată în anul depunerii cererii de finanțare sau dacă nu a înregistrat activitate până în momentul depunerii acesteia, dar nu mai mult de 3 ani fiscali.

rural (atât sediul social, cât și punctul de lucru trebuie să fie amplasate în mediul rural);

- În cazul investițiilor în agroturism, beneficiarul/membrul gospodăriei agricole trebuie să desfășoare o activitate

agricolă în momentul aplicării;

- Beneficiarul trebuie să demonstreze viabilitatea investiției;
- Micro-întreprinderea să nu fie în dificultate (vezi definiție dicționar și Anexa 4.3 la Ghid);
- Structurile de primire turistice rurale vor fi în conformitate cu

În cazul comunelor, asociațiilor de dezvoltare intercomunitară și ONG-urilor se va demonstra necesitatea și oportunitatea economică a investiției.

- normele de clasificare prevăzute în legislația națională în vigoare (Ordinul ministrului pentru întreprinderi mici și mijlocii, comerț, turism și profesii liberale **nr. 636/2008** pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice);
- Pentru investiții noi, modernizare și extindere în cazul structurilor de primire turistice rurale, altele decât cele agroturistice, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de minim 3 flori/stele;
- Pentru investiții în structuri de primire **agro-turistice** se va respecta definiția agroturismului dată în cadrul acestei fișe, iar nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de minim o floare;

- În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice, vezi Anexa nr. 9 la Ghid link www.apdrp.ro.
- Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte prevederile PUG
Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să respecte/păstreze arhitectura specifică locală (a se vedea Anexa 13 la Ghid privind *elementele caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale*)
- Pentru investițiile noi în structurile de primire turistice, suprafața de teren aferentă structurii de primire turistice (inclusiv în structuri de primire agroturistice) trebuie să fie de cel puțin 1000 mp⁴; în vederea evitării supraaglomerării și a fragmentării excesive a peisajului natural (*nu se aplică în cazul pontoanelor plutitoare*);
- Angajament din partea beneficiarului că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic;
- Beneficiarul sau responsabilul legal de proiect să facă dovada deținerii de aptitudini manageriale / marketing sau în acord cu activitatea propusă prin proiect (experiență / cursuri de formare profesională absolvite – cel puțin nivel de inițiere, cursuri de calificare, etc.) sau să le dobândească până la efectuarea ultimei plăți;
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate avizele și acordurile necesare investiției respective;
- Beneficiarul trebuie să prezinte avizele/autorizațiile de mediu⁵ necesare investiției, să respecte după caz cerințele de mediu specifice investițiilor în perimetrul ariilor protejate;
- Beneficiarul trebuie să dovedească dreptul de proprietate asupra terenului pe care urmează să realizeze investiția sau dreptul de concesiune pe o perioadă de cel puțin 10 ani;
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura cofinanțarea proiectului (vezi Anexa 4.2 la Ghid);
- Beneficiarul care își propune o activitate generatoare de profit, trebuie să declare pe propria răspundere faptul că suma totală a ajutorului public nerambursabil accesat de

Beneficiarii acestei măsuri trebuie să respecte prevederile Ordinului MADR nr. 567/2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural”.

⁴ Suprafața construită + suprafața terenului din jurul construcției.

⁵ Conform protocolului încheiat cu Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile, orice investiție realizată prin PNDR va fi încadrată de către MMDD care va solicita, după caz, un studiu de impact asupra mediului.

către acesta nu depășește 200.000 Euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali (vezi Anexa 4.4 la Ghid).

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

a) Investiții în infrastructura de primire turistică

- Construcția, modernizarea⁶, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice (structuri agroturistice și alte tipuri de structuri de primire turistice realizate de o micro-întreprindere) având **până la 15 camere**;
- Pentru investiții în structuri de primire turistice altele decât cele de agroturism, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate⁷ de minimum 3 flori / stele;
- Pentru investițiile în agroturism structura de primire turistică, nivelul de confort și calitate a serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum o floare.

Detalierea activităților eligibile potrivit codului CAEN se regăsește în Anexa 12. Solicitantul poate avea codul CAEN ca activitate principală sau ca activitate secundară pentru investiția vizată prin proiect.

IMPORTANT!

*Conform normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice, structurile de primire agro-turistice vor avea **maxim 8 camere**. Celelalte tipuri de structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare vor avea **maxim 15 camere** la finalizarea investiției, indiferent de tipul de investiție propusă prin proiect (modernizare, extindere, investiție nouă).*

ATENȚIE! Agroturismul este o îmbinare a activităților agricole cu serviciile turistice în interiorul unei gospodării agricole sau ferme, ce constituie o soluție complementară de suplimentare a veniturilor din agricultură, cu efecte pozitive atât de natură economică cât și socială, ce presupune contactul turistului cu activitățile gospodărești, și asigurarea parțială a hranei din produse locale.

Schimbarea destinației unei locuințe în structură de primire turistică și agroturistică este considerată, în accepțiunea acestei măsuri, investiție nouă.

În cadrul pensiunilor agroturistice trebuie să se desfășoare cel puțin o activitate legată de agricultură, creșterea animalelor, cultivarea a diferite tipuri de plante, livezi de pomi fructiferi, etc. La fundamentarea investiției în studiul de fezabilitate sau

⁶ În cazul modernizării unei structuri de primire turistică aceasta va presupune în mod obligatoriu creșterea nivelului de confort, cu cel puțin o floare/stea.

⁷ În conformitate cu Ordinul ministrului pentru întreprinderi mici și mijlocii, comerț, turism și profesii liberale nr. 636/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice.

memoriul justificativ trebuie precizat specificul activității beneficiarului, ex. culturi vegetale, legumicultură, pomicultură, ferme zootehnice, etc.

În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice.

De asemenea, vor fi susținute investițiile de racordare la utilitățile publice, achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât bio-combustibilii, ca parte componentă a proiectelor.

ATENȚIE! Tipurile de structuri de primire turistice care pot fi finanțate prin această măsură sunt:

I. cu funcțiuni de cazare:

- (a) vile,
- (b) bungalow-uri,
- (c) cabane turistice,
- (d) campinguri, sate de vacanță, popasuri turistice, căsuțe tip camping,
- (e) pensiuni turistice și pensiuni agroturistice,
- (f) structuri de primire cu funcțiuni de cazare pe pontoane plutitoare⁸. *Atenție! Locul de îmbarcare și acostare trebuie să fie în spațiul rural (considerat ca punct de lucru).*

ATENȚIE! Capacitatea de servire a mesei trebuie să fie dimensionată în acord cu capacitatea de cazare a respectivei structuri de primire turistice. Structurile de primire turistice cu funcțiuni de alimentație publică vor fi finanțate prin Măsura 312.

b) Investiții în activități recreative

- i. Investiții private în infrastructura turistică de agrement independentă sau dependentă de structura de primire turistică precum spații de campare, amenajări de ștranduri și piscine, achiziționare de mijloace de transport tradiționale pentru plimbări, trasee pentru echitație, inclusiv prima achiziție de cai în scop turistic (cu excepția celor pentru curse și competiții) și asigurarea adăposturilor acestora (ca parte componentă a proiectului), rafting, etc.

Tipuri de activități de agrement:
- activități sportive (nautice, sporturi individuale, speciale cum sunt alpinism, speoturism, deltaplanorism sau sporturi de echipă);
- activități recreative (băi de soare, mori de apă, cicloturism, carnavaluri, seri dansante, spectacole, etc.)
Toate aceste activități vor fi desfășurate exclusiv în scop turistic!

ATENȚIE! Mijlocul de transport tradițional reprezintă orice vehicul cu tracțiune animală (exemplu: sanie, trăsură), barcă cu vâsle.

⁸ Definite conform Ordinului ministrului pentru întreprinderi mici și mijlocii, comerț, turism și profesii liberale nr. 636/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice, Anexa nr. 1 „Criterii obligatorii privind clasificarea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare de tipul navelor maritime și fluviale”.

c) Investiții în infrastructură la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.

- i. Construirea, modernizarea și dotarea centrelor locale de informare în scopul promovării, prezentării și vizitării turistice;
- ii. Dezvoltarea de sisteme electronice locale de rezervare pentru structurile de primire turistice din spațiul rural, conectate la sistemele regionale și naționale;
- iii. Amenajarea de marcaje turistice, refugii turistice⁹ de utilitate publică, etc.;
- iv. Investiții legate de refacerea în scop turistic a vechilor trasee de cale ferată cu ecartament îngust, a amenajărilor complementare acestora (ex: construcții, plan înclinat, etc.), recondiționarea echipamentelor și utilajelor;
- v. Investiții legate de înființarea și amenajarea de trasee tematice (ex: „drumul vinului”, „al olăritului”, „cioplitorilor în lemn”, etc.).

Înființarea și amenajarea de trasee tematice constă în intervenții asupra unui traseu care să faciliteze accesul turiștilor către obiectivele turistice (exemplu: trasare și pietruire pentru alei, poteci, cărări, amplasare de indicatoare turistice, spoturi luminoase, panouri de direcționare, etc).

CONDIȚII minime de înființare a Centrelor Locale de Informare și Promovare Turistică – criterii, dotării și personal:

Condițiile minime de înființare a Centrelor Locale de Informare și Promovare Turistică – criterii, dotări și personal – vor fi descrise în mod expres în cadrul studiului de fezabilitate / memoriu justificativ cu obligativitatea de a fi îndeplinite toate criteriile menționate mai jos. Nedetalierea și neîndeplinirea în totalitate a acestor condiții conduce la neeligibilitatea cheltuielilor aferente înființării centrelor locale de informare.

- CRITERII obligatorii pentru centrele locale de informare și promovare turistică:

- a) Sediile centrelor locale de informare și promovare turistică trebuie să fie situate în centrul comunelor, pe străzi cu circulație intensă, în clădiri independente sau la parterul unor imobile cu acces facil pentru turiști.
- b) Semnalizarea centrelor locale de informare și promovare turistică se face prin panou/firmă luminoasă cu denumirea „CENTRU LOCAL DE INFORMARE TURISTICĂ”, amplasat obligatoriu la intrarea în centrul local de informare și promovare turistică, în loc vizibil;

⁹ Definite conform Ordinului ministrului pentru întreprinderi mici și mijlocii, comerț, turism și profesii liberale nr. 636/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice refugiile turistice sunt structuri de primire turistice, situate în locuri izolate și greu accesibile, de regulă, la altitudini mari, având o capacitate redusă, un grad minim de confort și un număr redus de personal de deservire. Acestea nu se clasifică.

- c) Drumul spre centrele locale de informare și promovare turistică este semnalizat corespunzător prin panouri, indicatoare și alte asemenea;
- d) În fața sau în imediata apropiere a centrului local de informare și promovare turistică trebuie amenajate locuri de parcare gratuită, maxim 3 locuri de parcare. În cazul în care acest lucru nu este posibil, locurile de parcare trebuie amplasate la o distanță de maxim 500 m față de centrul local de informare și promovare turistică;

- DOTĂRI tehnice:

- a) 2 încăperi din care una pentru primirea publicului (fiecare încăpere va avea între 15 și 25 mp);
- b) mijloace de telecomunicație: telefon fix și fax;
- c) 1 echipament hardware și software, acces la internet;
- d) instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc și antiefracție;
- e) grup sanitar;
- f) mijloace fixe de tipul mobilier, dotări de uz gospodăresc și protecția muncii, de bună calitate;
- g) spațiu amenajat pentru expunere corespunzătoare a materialelor de promovare;
- h) bază de date cu structurile de primire turistice locale și site propriu de promovare și informare, cu posibilitatea de legare la centrele naționale de promovare turistică cu acces on-line pentru colectarea și diseminarea informațiilor turistice.

- RESURSE umane:

- a) Personal calificat (minimum 2 angajați) ca agent de turism sau ghid de turism.

d) Dezvoltarea și / sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural

Elaborare de materiale promoționale precum prima editare a materialelor în scopul promovării acțiunilor turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare, etc.

Conform Art. nr. 55 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006 pentru toate tipurile de acțiuni, vor fi susținute cheltuielile cu:

- achiziționarea de utilaje, echipamente, hardware, soft-uri, inclusiv achiziționarea în leasing a acestora, costurile de instalare și montaj;
- costurile generale legate de întocmirea proiectului precum taxe pentru arhitecți, ingineri și consultanți, studii de fezabilitate/memorii justificative, taxe pentru eliberarea certificatelor, avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, așa cum sunt

ele menționate în legislația națională, achiziția de patente și licențe, în limita unui procent de 10% din valoarea totală a proiectului, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții, în limita a 5%.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

ATENȚIE! Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze atât partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, cât și partea de investiție realizată din cheltuielile neeligibile.

Prin Măsura 313 **nu** sunt eligibile următoarele tipuri de cheltuieli:

1. Impozite și taxe fiscale;
2. Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
3. Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
4. Achiziționare de echipament second – hand;
5. Investiții realizate de fermierii care au activitate de bază pescuitul și/sau acvacultura;
6. Achiziționarea cailor pentru curse și competiții;
7. Cheltuieli generate de activitățile de creștere a cailor;
8. Achiziționarea de teren/clădiri;
9. Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal;
10. Achiziția de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri pentru a presta servicii de transport în numele terților și de mijloace de transport pentru persoane, ca și activitate principală;
11. TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr.1698/2005;

IMPORTANT! TVA-ul este o cheltuiala eligibilă din FEADR pentru persoana impozabilă (persoana fizică, grupul de persoane, institutia publică, persoana juridică, precum și orice entitate capabilă să desfășoare o activitate economică) care îndeplinește cumulativ condițiile:

- nu este înregistrată în **scopuri de TVA** (platitor de TVA);

Atenție!

Nu sunt eligibile investițiile în unitățile medico-balneare și de recuperare (vezi Anexa 11), precum și investițiile din spațiu rural a căror valoare totală depășește 1,5 milioane Euro.

Atenție!

Prin această Măsură nu sunt eligibile investițiile privind achiziționarea de vehicule și ambarcațiuni autopropulsate.

- TVA-ul este **nerecuperabil**;
- este suportat în mod **real si definitiv** de catre aceasta (nu recupereaza TVA-ul de la bugetul de stat sau din alte surse).

12. Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
13. Contribuția în natură;
14. Costurile aferente unui contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare, etc.;
15. Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
16. Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente.

Investițiile acestei măsuri trebuie să respecte prevederile din Hotărârea de Guvern nr. 224/2008 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

2.5 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

- i. Pentru **investițiile în interes public negeneratoare de profit**, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de **până la 100%** din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși valoarea de **200.000 Euro/proiect**;
- ii. Pentru **investițiile generatoare de profit**, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de până la:
  - **70%**¹⁰ din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși **70.000 Euro/proiect** în cazul proiectelor de investiții în agroturism;
  - **50%**¹¹ din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși **200.000 Euro/proiect** pentru alte tipuri de investiții în turismul rural.

Important!
Proiectele depuse de unitățile administrativ teritoriale (comunele), asociațiile acestora și ONG-uri se încadrează în categoria proiectelor de interes public și negeneratoare de profit.

Beneficiarii acestei măsuri vor primi tratament egal fără discriminare pe criterii de

¹⁰ Intensitatea sprijinului public nerambursabil pentru micro-întreprinderile din regiunea București – Ilfov va fi cu 10% mai mică decât în celelalte regiuni ale țării, în conformitate cu harta regională privind ajutoarele de stat.

¹¹ Intensitatea sprijinului public nerambursabil pentru micro-întreprinderile din regiunea București-Ilfov va fi cu 10% mai mică decât în celelalte regiuni ale țării, în conformitate cu harta regională privind ajutoarele de stat.

vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă, etc.

ATENȚIE! Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans de până la 20% din valoarea eligibilă nerambursabilă (în baza art. 56 din Regulamentul (CE) nr. 1974/2006, privind regulile de aplicare ale Regulamentului Consiliului (CE) nr. 1698/2005 privind acordarea sprijinului pentru dezvoltare rurală din FEADR) pentru demararea proiectului.

Valoarea minimă eligibilă a unui proiect este de 5.000 Euro.

Prevederi privind ajutorul de stat

Orice sprijin pentru investiții generatoare de profit acordat prin această măsură se va face conform Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1998/2006 de aplicare a art. 87 și 88 al Tratatului privind ajutorul „de minimis”, jurnalul oficial L 379 din 28.12.2006 și conform prevederilor Ordinului Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr.567/ 2008 pentru aprobarea Schemei de ajutor de minimis „Sprijinirea activităților economice în vederea diversificării economiei rurale și a creșterii calității vieții în spațiul rural ” (valoarea totală a ajutoarelor *de minimis* primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de **200.000 Euro/beneficiar**). Se vor urmări cei trei ani de la momentul depunerii cererii de finanțare.

Acest plafon se aplică indiferent de forma ajutorului „de minimis” sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul acordat de Statul Membru este finanțat în totalitate sau parțial din surse de origine comunitară.

Cumulul ajutoarelor de stat se realizează pentru toate ajutoarele primite având ca dată de referință 01 ianuarie 2007.

ATENȚIE! AJUTOARELE ACORDATE PENTRU SECTOARELE NON-AGRICOLE NU SE CUMULEAZĂ CU AJUTOARELE ACORDATE PENTRU SECTORUL PRIMAR (AGRICOL, PISCICOL ȘI FORESTIER).

ATENȚIE! APDRP va informa în scris micro-întreprinderea beneficiară în legătură cu valoarea potențială a ajutorului public nerambursabil (exprimată ca echivalent-subvenție brut) și în legătură cu caracterul de minimis al acestuia, cu referire explicită la Regulamentul

Important!

Ajutorul acordat unui beneficiar se cumulează cu orice alt ajutor cu rang de minimis în sectoarele non-agricole. De asemenea, pentru aceleași costuri /cheltuieli eligibile, ajutorul acordat se cumulează cu orice alt ajutor (granturi, alte ajutoare din fonduri publice, etc.).

Comisiei (CE) nr. 1998/2006 din 15 Decembrie 2006 de aplicare a Art. 87 și 88 al Tratatului de instituire a Comunităților Europene, privind ajutorul „de minimis”, Jurnalul Oficial L 379 din 28.12.2006.

2.6 Criteriile de selecție ale proiectului

Proiectele prin care se solicită finanțare prin FEADR sunt supuse unui sistem de selecție, în baza căruia fiecare proiect este punctat, conform următoarelor **criterii de selecție**:

Pentru componenta a) „Investiții în infrastructura de primire turistică” **și b)** „Investiții în activități recreaționale”:

- i. Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani;
- ii. Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere (vezi lista comunelor ierarhizate în funcție de potențialul turistic Anexa 10 la Ghid, link www.apdrp.ro);
- iii. Proiectele care prin activitatea propusă crează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiți;
- iv. Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- v. Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: **a), b), c)** sau **d)**;
- vi. Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității turistice;
- vii. Proiecte care prevăd prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice;
- viii. Proiecte de investiții în agroturism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1.

Pentru componentele c) „Investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.” **și d)** „Dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural”:

- Proiecte incluse într-o strategie de promovare la nivel național/regional/județean sau local (de tip LEADER);
- Proiectele care acoperă o zonă omogenă alcătuită din cel puțin 3 comune și în care există minim 15 acțiuni/investiții de turism;
- Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale.
- Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: a), b), c) sau d)

Toate proiectele eligibile vor fi punctate în acord cu criteriile de selecție menționate mai jos. Sistemul de punctare este următorul:

Nr. crt.	Criterii de selecție	Punctaj
Pentru componentele a) și b)		
1	<p>Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani. <i>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza Cererii de Finanțare – Secțiunea C – Finanțări nerambursabile – solicitate și/sau obținute și/sau a documentelor 12.1. sau 12.2. din lista documentelor justificative. Se va puncta criteriul dacă perioada de timp dintre data Notificării beneficiarului cu privire la platile efectuate pentru investiția similară și data depunerii prezentului proiect este mai mare de 3 ani.</i> <i>Se punctează criteriul automat dacă solicitantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani.</i></p>	15
2	<p>Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere. <i>Verificarea se va face pe baza Anexei 10 la Ghid link www.apdrp.ro.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ≤2 ▪ 3 - 4 ▪ 5 - 6 ▪ 7 - 10 	<p>Max 20</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p>
3	<p>Proiectele care prin activitatea propusă crează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiți (valoarea de 25.000 Euro investiți în funcție de tipul și data înființării solicitantului): <i>Pentru micro-întreprindere de tip start-up-uri cât și pentru micro-întreprinderile în funcțiune, punctarea acestui criteriu se va face prin crearea a cel puțin unui loc de muncă raportat la 25.000 euro.</i> <i>Formula:</i> <i>Dacă valoare ajutor nerambursabil / număr locuri de muncă nou create ≤ 25000 Euro, proiectul primește punctaj,</i> <i>Dacă valoare ajutor nerambursabil / număr locuri de muncă nou create > 25000 Euro, proiectul nu primește punctaj</i> <i>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza analizei datelor din Studiul de Fezabilitate / Memoriul Justificativ (punctul 7.2 din studiul de fezabilitate completat de solicitanții privați și punctul 3.2 pentru solicitanții care completează memoriul justificativ) și pe baza formulelor de calcul prezentate.</i></p>	10

4	<p>Proiecte derulate de femei / tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza verificării actului de identitate, după cum urmează:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Persoană fizică sau Persoană fizică autorizată (PFA), cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului;</i> ➤ <i>Societate cu răspundere limitată, cu asociat unic persoană fizică cu vârsta sub 40 ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului.</i> ➤ <i>Întreprindere individuală, titularul – întreprinzător persoană fizică cu vârsta sub 40 ani la data depunerii cererii de finanțare a proiectului.</i> ➤ <i>În cazul proiectelor promovate de femei și care se regăsesc în formele de organizare menționate anterior se acordă punctaj la acest criteriu indiferent de vârsta acestora.</i> 	15
5	<p>Proiecte integrate care combină minim 2 acțiuni din componentele a), b), c) sau d).</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezentat și demonstrat în Studiul de Fezabilitate/Memoriu justificativ (descrierea proiectului), în bugetul indicativ totalizator al proiectului și bugetele pe componente.</i></p>	10
6	<p>Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității turistice.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezentat și demonstrat în Studiul de Fezabilitate/ Memoriu justificativ și cheltuielile cu investițiile de producere a energiei din surse regenerabile sunt prevăzute în devizul pe obiect, devizul general și bugetul indicativ.</i></p>	10
7	<p>Proiecte care prevăd prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza angajamentului solicitantului, documentul 24 din lista documentelor justificative, că va realiza amenajarea/decorarea structurii de primire turistică cu obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă și pe baza descrierii prezentate în Studiul de fezabilitate / Memoriul Justificativ.</i></p>	10
8	<p>Proiecte de investiții în agroturism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face după verificarea în baza de date FEADR.</i></p>	10
TOTAL		100
<p>Pentru componentele a) și b), punctajul minim realizat va fi de 20 puncte</p>		

Pentru componentele c) și d)		
1.	<p>Proiecte incluse într-o strategie de promovare la nivel național/regional/județean sau local (de tip LEADER);</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă solicitantul prezintă o adresă de la Consiliul Județean / Agenția de Dezvoltare Regională (documentul 26 din lista documentelor justificative)</i></p> <p><i>sau</i></p> <p><i>Investiția se regăsește în scopul și obiectivele înființării ADI-ului respectiv (dacă este cazul).</i></p>	25
2.	<p>Proiectele care acoperă o zonă omogenă alcătuită din cel puțin 3 comune și în care există minim 15 acțiuni/investiții de turism.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face pe baza adeverințelor eliberate de către primăriile din zona omogenă respectivă, documentul 26 din lista documentelor justificative și pe baza analizei Studiului de Fezabilitate / Memoriului Justificativ (descrierea proiectului).</i></p>	30
3.	<p>Proiecte care contribuie la promovarea tradițiilor culturale.</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezentat și demonstrat în Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ (descrierea proiectului).</i></p> <p><i>Promovarea tradițiilor culturale are în vedere organizarea sau facilitarea accesului turiștilor la evenimente, festivaluri culturale tradiționale, serbări pastorale, folclorice, viticole, vizitarea unor ateliere meșteșugărești și expoziții de obiecte tradiționale, etc. prin acțiuni de promovare și informare.</i></p>	20
4.	<p>Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: a), b), c) sau d)</p> <p><i>Punctarea acestui criteriu se va face numai dacă acest lucru este prezentat și demonstrat în Studiu de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții (unde este cazul) întocmit/ actualizat conform conținutului cadru și metodologiei stipulate în HG nr. 28/09.01.2008 și avizat conform legislației în vigoare pentru solicitanții publici sau în Studiu de fezabilitate întocmit conform conținutului cadru pentru solicitanții privați așa cum este prezentat în anexa la Ghidul solicitantului sau în Memoriu justificativ pentru proiecte care nu prevăd lucrări de construcții-montaj (pentru solicitanții privați sau pentru solicitanții publici, după caz, conform modelului din Ghidul solicitantului).</i></p>	25
TOTAL		100
<i>Pentru componentele c) și d) punctajul minim realizat va fi de 20 puncte</i>		

Pentru proiectele integrate se aplica criteriile de selecție aferente componentei dominante

Selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim (atunci când este cazul) și în suma alocată pe sesiune. Pentru proiectele integrate se aplică criteriile de selecție aferente componentei dominante.

Criteria de departajare a proiectelor eligibile, selectate cu punctaj egal

Departajarea **proiectelor eligibile, selectate, cu punctaj egal**, se face în funcție de valoarea eligibilă a proiectului, în ordine crescătoare.

Dacă, după aplicarea criteriilor de departajare, vor exista proiecte cu același punctaj și aceeași valoare, toate aceste proiecte vor primi finanțare.

* * *

Capitolul 3

ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU ÎNCURAJAREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al **rambursării cheltuielilor efectuate** în prealabil de către beneficiar.

Un solicitant poate depune în același timp mai multe proiecte pentru măsuri diferite din PNDR pentru a fi cofinanțate prin FEADR.

Un solicitant poate depune proiecte pentru a fi cofinanțate prin FEADR, chiar dacă are în derulare proiecte de investiții diferite finanțate prin Programul SAPARD.

ATENȚIE! Un beneficiar poate aplica pentru unul sau mai multe proiecte pe întreaga perioadă de programare (2007-2013) în cadrul Măsurii 313, însă depunerea unui alt proiect FEADR este condiționată de finalizarea investiției începute anterior, iar cumulul ajutorului public nerambursabil acordat unui beneficiar nu va trebui să depășească **200.000 Euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali indiferent de forma sprijinului financiar** (subvenții, credite cu dobândă preferențială, etc).

Cei 3 ani fiscali vor fi luați în calcul începând cu data depunerii cererii de finanțare. Cumulul ajutoarelor de stat se realizează pentru toate ajutoarele primite având ca dată de referință 01 ianuarie 2007.

Finalizarea proiectului FEADR, presupune ca beneficiarul să finalizeze **atât** partea de investiție suportată prin cheltuielile eligibile, **cât și** partea de investiție realizată prin cheltuielile neeligibile.

ATENȚIE! Acționarii majoritari ai unei societăți comerciale nu pot avea mai multe proiecte în derulare, în același timp și pentru aceleași tipuri de investiții, în cadrul măsurii 313.

Precizări referitoare la noțiunea de ACȚIONAR MAJORITAR:

O persoană fizică/persoană juridică care este acționar/asociat majoritar în sensul majorității absolute (reprezintă mai mult de jumătate plus unu din totalul acțiunilor/părților sociale) din punct de vedere al acțiunilor/părților sociale în două sau mai multe societăți nu poate solicita fonduri FEADR, în același timp și în cadrul aceleași măsuri, decât în cadrul unei singure societăți.

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare

Dosarul cererii de finanțare conține cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative conform listei documentelor, legate într-un singur dosar, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil, în format electronic, la adresa www.apdrp.ro

ATENȚIE! Cererea de finanțare trebuie însoțită de anexele prevăzute în modelul standard. Anexele Cererii de finanțare fac parte integrantă din aceasta.

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată, etc.) poate conduce la respingerea Dosarului cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un opis, cu următoarele:

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagină (de la..... până la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Pagina opis va fi pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor programului.

La întocmirea cererii de finanțare se va utiliza cursul de schimb euro – ron publicat pe pagina web a Băncii Central europene (www.ecb.int) la următoarea secțiune <http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html> – la data întocmirii studiului de fezabilitate / memoriului justificativ.

ATENȚIE! Beneficiarul poate opta pentru obținerea unui avans prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare.

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Dosarului cererii de finanțare, nu mai poate opta pentru obținerea avansului ulterior.

- *Alegerea acestei opțiuni trebuie făcută de la depunerea cererii de finanțare.*
- *Constituirea unei garanții bancare corespunzătoare unui procent de 110% din valoarea avansului (de ex max 20% din valoarea ajutorului nerambursabil în cazul unui proiect de 6000 EURO cu finanțare nerambursabilă de 50% pot solicita avans pe maxim 600 EURO iar dovada garanției bancare la contractarea fondurilor va fi pentru 660 EURO).*
- *Depunerea dosarului de achiziții cu pondere majoritară în vederea avizării.*
- *Obținerea avizării și completarea formularului de solicitare avans la sediul OJPDRP.*

NOTA

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat). Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

3.1.2 Depunerea dosarului cererii de finanțare

Cererile de finanțare odată finalizate se multiplică în două exemplare de către solicitant. Originalul și o copie a cererii de finanțare, împreună cu formatul electronic (CD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) **se depun la** Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (OJPDRP) al județului unde are loc implementarea proiectului. În cazul în care proiectul este amplasat pe teritoriul mai multor județe, acesta va fi depus la Oficiul Județean pe raza căruia investiția este predominantă din punct de vedere valoric.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către reprezentantul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare, sau de către un împuternicit prin procură legalizată (în original) al reprezentantului legal, la OJPDRP, înaintea datei limită care figurează în licitația de proiecte.

Solicitantul trebuie să depună Cererea de finanțare împreună cu toate anexele completate, în 2 exemplare (1 original și 1 copie). Exemplarele vor fi marcate clar, pe copertă, în partea superioară dreaptă, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”, împreună cu documentele originale (pentru care a atașat copii). Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui

exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare, în afara celor 2 exemplare pe care le depune.

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), copiile trebuie să conțină mențiunea „Conform cu originalul” și să fie semnate de către reprezentantul legal al solicitantului.

3.1.3 Verificarea dosarului cererii de finanțare

1. VERIFICAREA CONFORMITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea conformității Cererii de finanțare și a anexelor acesteia se realizează pe baza „Fișei de verificare”.

Controlul conformității constă în verificarea Cererii de finanțare:

- dacă este corect completată;
- dacă este prezentată atât în format tipărit, cât și în format electronic;
- dacă anexele tehnice și administrative cerute sunt prezente în două exemplare: un original și o copie, precum și valabilitatea acestora (dacă este cazul).

În cazul în care expertul verificator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verificali ai SVCF-OJPDRP, dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urmă pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare.

Solicitantul este invitat să revină la sediul OJPDRP după evaluarea conformității (în aceeași zi) pentru a fi înștiințat dacă cererea de finanțare este conformă sau, în caz contrar, i se explică cauzele neconformității.

Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnarea fișei de verificare a conformității.

În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

Aceeași cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru aceeași licitație de proiecte.

După verificare pot exista două variante:

- Cererea de finanțare este declarată neconformă;

- Cererea de finanțare este declarată conformă.

Dacă Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare.

2. VERIFICAREA ELIGIBILITĂȚII CERERII DE FINANȚARE

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- OJPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați / publici fără lucrări de construcții-montaj;
- CRPDRP pentru cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați / publici cu lucrări de construcții-montaj;
- APDRP – nivel central – pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Verificarea eligibilității tehnice și financiare constă în:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea criteriilor de eligibilitate;
- verificarea bugetului indicativ al proiectului;
- verificarea studiului de fezabilitate și a tuturor documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE! Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit își rezervă dreptul de a solicita documente sau informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată de către APDRP că este necesar.

La verificarea eligibilității la nivel OJPDRP și CRPDRP în situația în care sunt criterii de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate cere informații suplimentare doar în următoarele cazuri:

1. în cazul în care unul din documentele tehnice (studiul de fezabilitate, memoriul justificativ) conține informații insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lor ori față de cele menționate în cererea de finanțare. În caz de suspiciune se poate solicita extras de Carte funciară pentru documentele care atestă dreptul de proprietate.

2. în cazul când avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între APDRP și instituțiile respective.
3. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/ neeligibile nu este făcută corect.

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor / instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele / montajul care sunt neeligibile.

În cazul cererilor de finanțare verificate prin sondaj la APDRP – nivel central, informațiile suplimentare se vor cere **numai** pentru pct.1 și pct.3.

În cazul în care restul documentelor din cererea de finanțare nu sunt în conformitate cu forma cerută la cap. 4.1 „Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare”, cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

3. VERIFICAREA PE TEREN A CERERILOR DE FINANȚARE

Verificarea pe teren se realizează de către:

OJPDRP – pentru cererile de finanțare depuse de către beneficiarii privați/ publici;

APDRP – nivel central - pentru cererile de finanțare verificate prin sondaj.

Scopul vizitei pe teren este de a controla datele și informațiile cuprinse în anexele tehnice și administrative cu elementele existente pe amplasamentul propus. Expertul compară verificarea anumitor criterii de eligibilitate pe baza documentelor (etapa verificării de birou) cu realitatea, pentru a se asigura de corectitudinea răspunsurilor.

În urma acestor verificări pot exista două situații: - proiectul este neeligibil;
- proiectul este eligibil și va avea un punctaj.

4. SELECȚIA PROIECTELOR

Măsura va beneficia de o alocare financiară anuală. Alocarea financiară publică a măsurii, aferentă anului 2008 este de 108.844.555 Euro, împărțită în funcție de anvelopa financiară a

măsurii:

Componente	Anvelopă financiară
a) investiții în infrastructura de primire turistică;	65%
b) investiții în activități recreative;	17%
c) investiții în infrastructura la scară mică precum centrele de informare, amenajarea de marcaje turistice, etc.;	15%
d) dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural.	3%

În cazul proiectelor integrate, finanțarea acestora va fi acoperită din anvelopa financiară a componentei dominante.

Autoritatea de Management în consultare cu Comitetul de Monitorizare a stabilit înaintea lansării depunerii de proiecte, sistemul de punctaj aferent criteriilor de selecție (vezi subcapitolul 2.5), precum și criteriile de departajare a proiectelor cu punctaj egal.

APDRP va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi o listă a proiectelor eligibile în ordinea descrescătoare a punctajului obținut și care îndeplinesc pragul minim de punctaj și o va transmite Comitetului de Selecție.

Comitetul de Selecție este un organism tehnic, prezidat de către Autoritatea de Management și are în componență reprezentanți ai Autorității de Management și ai APDRP. Rolul Comitetului de Selecție este de a face propuneri către Autoritatea de Management pentru finanțarea proiectelor pe baza listei primite de la APDRP, după cum urmează:

- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a proiectelor care îndeplinesc **punctajul minim**. În acest sens, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management;
- Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție, cu încadrarea în punctajul stabilit pentru pragul minim și în suma alocată.

Criteria de departajare a proiectelor eligibile, selectate, cu punctaj egal

Departajarea **proiectelor eligibile, selectate, cu punctaj egal**, se face în funcție de valoarea eligibilă a proiectului, în ordine crescătoare.

Dacă, după aplicarea criteriilor de departajare, vor exista proiecte cu același punctaj și aceeași valoare, toate aceste proiecte vor primi finanțare.

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare care se supune aprobării directorului general al Autorității de Management. Acest raport va cuprinde și lista proiectelor selectate rămase fără finanțare, care se propun să fie incluse automat în următoarea sesiune și care vor urma procedura normală de selecție. După parcurgerea a 2 sesiuni de selecție, proiectele eligibile/proiectele eligibile care au îndeplinit punctajul minim pentru măsurile care prevăd acest lucru, care nu au fost selectate pentru finanțare vor fi restituite potențialilor beneficiari¹².

Aprobarea directorului general al Autorității de Management reprezintă decizia finală asupra selecției proiectelor depuse și a finanțării lor.

După parcurgerea sesiunilor de depunere și de evaluare-selecție a proiectelor propuse pentru anul 2008, în cazul în care mai rămân proiecte fără finanțare, acestea vor fi restituite potențialilor beneficiari în vederea revizuirii și reluării etapei de depunere.

În cazul în care valoarea anuală alocată pentru măsură nu se angajează în totalitate, cu diferența se va suplimenta alocarea financiară a anului următor.

ATENȚIE! Pentru Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”, **pentru componentele a) și b), punctajul minim realizat va fi de 20 puncte sub care niciun proiect nu va fi finanțat, iar pentru componentele c) și d) punctajul minim realizat va fi de 20 puncte sub care niciun proiect nu va fi finanțat.**

Prevederi privind restituirea proiectelor neselectate, reportarea fondurilor și respectiv soluționarea contestațiilor sunt stipulate în cadrul Ordinului MADR 598/22.09.2008

---

¹² Conform Ordinului ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 359/2008 privind constituirea Comitetului de Selecție și al Comisiei de Contestații, pentru proiectele aferente măsurilor din PNDR 2007-2013, precum și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestora, modificat și completat

3.2 Contractarea fondurilor

După primirea Raportului de selecție în care sunt incluse proiectele aprobate pentru a fi finanțate, APDRP notifică Beneficiarul privind Decizia de Selecție a Cererii de finanțare în vederea contractării.

Beneficiarii sunt Notificați în vederea prezentării la sediul Centrului Regional de care aparțin, pentru semnarea contractului de finanțare. Se recomandă consultarea textului integral al Contractului de finanțare (Anexa 5 la prezentul ghid) vezi www.apdrp.ro.

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță APDRP, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

ATENȚIE! Persoanele fizice vor fi acceptate ca potențiali beneficiari dacă se angajează să se autorizeze cu un statut minim de persoane fizice autorizate și să funcționeze ca micro-întreprinderi, în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare. Angajamentul se atașează cererii de finanțare și va preciza că, în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii Notificării de selecție, solicitantul va prezenta Certificatul de înregistrare la Oficiul Registrului Comerțului, precum și Autorizația privind constituirea ca persoană fizică autorizată conform Legii nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, (valabilă 1 an de la data intrării în vigoare a OUG 44/2008) / OUG 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale.

În caz de neprezentare în termen a documentelor, Agenția își rezervă dreptul de a nu semna contractul de finanțare.

ATENȚIE! Durata de execuție a contractului de finanțare este de maxim 3 ani pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții montaj și/sau adaptarea la standarde. Prin excepție, durata de execuție a prezentului contract este de maxim 2 ani, pentru proiectele de investiții care includ achiziții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări noi. În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de Finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 2% aplicată la valoarea eligibilă nerambursabilă a proiectului.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și modificarea se limitează la transferul de maxim 10% din suma înscrisă inițial în cadrul bugetului între capitole bugetare de cheltuieli eligibile, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la APDRP bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maxim 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

Până la data semnării contractului de finanțare încheiat cu APDRP beneficiarul trebuie să informeze asupra oricărei forme de ajutor de stat, inclusiv asupra altor ajutoare obținute potrivit regulii „de minimis” pentru aceleași costuri eligibile ale proiectului, conform declarației din Anexa 4.4.

Plafonul maxim al ajutorului pe care îl poate primi un beneficiar al acestei măsuri pentru aceleași costuri eligibile nu poate depăși 200.000 Euro pe o perioadă de 3 ani fiscali.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Pentru Beneficiarul care a optat în formatul Cererii de finanțare pentru avans în vederea demarării investiției, APDRP poate să acorde un avans de maxim 20% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Beneficiarul poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea APDRP pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 110%, eliberată de către o instituție financiar-bancară. Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului.

Avansul se justifică de către beneficiar pe bază de documente justificative conform cerințelor APDRP prezentate în Instrucțiunile de plată, Anexa V la Contractul de Finanțare.

Beneficiarul care a optat pentru plata în avans este obligat înaintea solicitării prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să justifice pe bază de documente acoperirea avansului până la data încheierii duratei de execuție inițiale prevăzută în Contractul de Finanțare.

3.3 Achizițiile

Beneficiarul are posibilitatea să demareze procedura de achiziții începând cu data primirii Notificării de selecție a proiectului (inclusiv semnarea contractelor de achiziții).

Beneficiarul privat este obligat să depună la OJPDRP, dosarele de achiziții, în maxim 3 luni - pentru achiziții simple, sau în maxim 4 luni – Proiectul Tehnic și cel puțin un Dosar de achiziții (ex.: Dosar achiziții prestări servicii), pentru achiziții care prevăd construcții-montaj, de la semnarea contractului de finanțare.

Durata aferentă derulării procedurii de achiziții, de maxim 3 luni, respectiv de maxim 4 luni, se calculează de la data intrării în vigoare a contractului de finanțare.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice este obligat să depună la CRPDRP documentația de achiziții.

Beneficiarul care aplică legislația de achiziții publice, este obligat să finalizeze în maxim 12 luni de la semnarea contractului de finanțare toate procedurile de achiziții publice, inclusiv avizarea acestora.

Durata aferentă derulării procedurii de achiziții, de maxim 12 luni, se calculează de la data intrării în vigoare a Contractului de Finanțare.

ATENȚIE! *La solicitarea expresă a unui beneficiar de cofinanțare din FEADR, cu privire la furnizorii acestuia care nu se achită de obligațiile contractuale, APDRP poate, după o verificare prealabilă, să includă informațiile despre acești furnizori în Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR.*

Lista furnizorilor care nu-și respectă obligațiile contractuale față de beneficiarii cofinanțării din FEADR va putea fi consultată pe site-ul oficial al APDRP.

*În contextul derulării achizițiilor private, **conflictul de interese** reprezintă situația în care există legături între structurile acționariatului beneficiarului și ofertanți, între membrii comisiei de evaluare și ofertanți, sau atunci când ofertantul câștigător deține pachetul majoritar de acțiuni în două firme participante pentru același tip de achiziție pentru achizițiile realizate de solicitanții privați ai fondurilor FEADR.*

Nerespectarea instrucțiunilor privind achizițiile private și publice de către beneficiarii FEADR atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau produse.

Pe parcursul întregului proces de achiziție, la adoptarea oricăror decizii, trebuie avute în vedere următoarele principii:

- Nediscriminarea;
- Tratatamentul egal;
- Recunoașterea reciprocă;
- Transparența;
- Proportionalitatea;
- Eficiența utilizării fondurilor;
- Asumarea răspunderii.

Beneficiarul trebuie să depună la OJPDRP Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată în maxim 30 de zile de la avizarea primului dosar de achiziție (exceptând dosarele de servicii).

3.4 Plata

Dosarul Cererii de Plată se depune de beneficiar la Oficiul Județean de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în două exemplare pe suport de hârtie, la care atașează pe suport magnetic documentele întocmite de beneficiar. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în INSTRUCȚIUNILE DE PLATĂ (vezi Anexa V la Contractul de finanțare) pe site-ul APDRP www.apdrp.ro.

Termenul de rambursare a cheltuielilor eligibile aferente unui dosar cerere de plată este de maxim 90 de zile calendaristice de la data când cererea de plată este completă.

ATENȚIE! Beneficiarul este obligat **să nu modifice proiectul pe o perioadă de 5 ani** de la ultima plată efectuată de Agenție.

* * *

Capitolul 4

INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1 Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele obligatorii care trebuie atașate Cererii de finanțare pentru întocmirea proiectului sunt:

Nr crt	Denumire Document	Exemplar original	Exemplar copie	Prezentarea originalelor la depunerea proiectului
1.	a. Studiu de fezabilitate/ Documentație de avizare a lucrărilor de intervenții (unde este cazul) întocmit/ actualizat conform conținutului cadru și metodologiei stipulate în HG nr. 28/09.01.2008 și avizat conform legislației în vigoare pentru solicitanții publici <i>sau</i> Studiu de fezabilitate întocmit conform conținutului cadru pentru solicitanții privați așa cum este prezentat în anexa la Ghidul Solicitantului	Original	Copie	Nu este cazul
	b. Memoriu justificativ pentru proiecte care nu prevăd lucrări de construcții-montaj, (pentru privați sau pentru publici , după caz, conform modelului care este anexat la Ghidul Solicitantului) Pentru Comune si ADI-uri: În cazul lucrărilor de intervenții la construcții existente (modernizări, extinderi) - finanțate din fonduri publice, pentru care, potrivit valorii determinate conform devizului general, exclusiv TVA, legislația în vigoare prevede organizarea de licitații deschise (în cazul în care valoarea estimată, fără TVA, a contractului de achiziție publică este mai mare decât echivalentul în lei a 500.000 euro, pentru contractul de lucrări, sau dacă Autoritatea Contractantă hotărăște să aplice organizarea de licitații deschise pentru valori < 500.000 euro), solicitanții (comune și ADI-uri) sunt obligați să obțină pentru Studiul de fezabilitate/ Documentatia de avizare a lucrărilor de intervenții <i>avizul</i> emis de Inspectoratul de Stat în Construcții- București.	Copie	Copie	DA

2.	<p>2. Situațiile financiare (bilant, cont de profit și pierderi și formularele 30 și 40) precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administratia Financiara in care rezultatul operational (rezultatul de exploatare din bilant) sa nu fie negativ. Exceptie fac solicitantii care nu au înregistrat venituri din exploatare.</p> <p>sau <i>Pentru persoane fizice autorizate, asociații familiale, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale:</i></p> <p>Declaratie speciala privind veniturile realizate in anul precedent depunerii proiectului înregistrata la Administratia Financiara in care rezultatul brut obținut anual sa nu fie negativ;</p> <p>sau Declaratia de inactivitate înregistrata la Administratia Financiara, in cazul solicitantilor care nu au desfasurat activitate anterior depunerii proiectului.</p>	Copie	Copie	DA
3.	<p>3.1 Certificat de urbanism/ Autorizație de construire pentru proiecte care prevăd construcții, însoțit , dacă este cazul, de actul de transfer a drepturilor și obligațiilor ce decurg din Certificatul de urbanism și o copie a adresei de înștiințare, conform modelului din Ghid.</p> <p>Și</p>	Copie	Copie	DA
	<p>3.2. Avizul faza SF privind respectarea criteriului de încadrare in specificul arhitectural local eliberat de filialele teritoriale ale Ordinului Arhitecților din Romania , cu privire la atestarea respectarea criteriului de încadrare in arhitectura specifica locala (conform Anexei 13 din Ghidul solicitantului)</p>	Copie	Copie	DA
4.	<p>4.1 Pentru comune și ADI-uri Inventarul domeniului public/privat întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia (în cazul în care clădirea/ terenul este inclus în domeniul public/privat al comunei);</p> <p>Și/sau</p>	Copie	Copie	DA
	<p>Inventarul domeniului public/privat întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia pentru terenul pe care se realizează investiția, însoțit de acordul autorității deținătoare (în cazul în care terenul este inclus în domeniul public/privat sau administrarea unei autorități publice locale, alta decât solicitantul), dacă este cazul;</p> <p>și /sau</p>	Copie	Copie	DA

	Avizul/acordul administratorului/propietarului terenului aparținând domeniului public/privat, altul decât cel administrat de primărie, dacă este cazul. și / sau	Copie	Copie	DA
	Document ce atestă proprietatea asupra terenului pentru domeniul privat al comunei	Copie	Copie	DA
	4.2 Pentru ONG / Micro-întreprinderi /Persoane fizice Document care atestă dreptul de proprietate asupra clădirii	Copie	Copie	DA
	Document care atestă dreptul de proprietate asupra terenului sau	Copie	Copie	DA
	Contract de concesiune pentru terenul pe care va fi amplasată construcția, pe o durată de minim 10 ani de la depunerea cererii de finanțare. Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concendent care conține: - situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract, dacă concesionarul și-a respectat graficul de plată a redevenței și alte clauze; - suprafața concesionată la zi – dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces.	Copie	Copie	DA
5.	Adeverința conform Protocolului încheiat între APDRP și ANPM sau Acord de mediu , însoțit, dacă este cazul, de studiul de impact, eliberate de Autoritatea competentă pentru protecția mediului.	Copie	Copie	DA
	6.1. Avizul sanitar privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igiena și sănătate publică sau	Copie	Copie	DA
6.	Notificare privind constatarea conformității proiectului cu condițiile de igiena și sănătate publică Sau	Copie	Copie	DA
	Notificare că investiția nu face obiectul evaluării condițiilor de igienă și sănătate publică.	Copie	Copie	DA

	6.2 Notificare, care să certifice conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și că prin realizarea investiției în conformitate cu proiectul verificat de DSVSA județeană, respectiv a municipiului București, unitatea va fi în concordanță cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și pentru siguranța alimentelor	Copie	Copie	DA
7.	Pentru unitățile care se modernizează: 7.1 Autorizația Sanitară / Notificarea de constatare a conformității unității cu legislația sanitară, emisă cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare si/sau	Copie	Copie	DA
	7.2 Autorizația Sanitar-veterinară/Dovada înregistrării pentru siguranța alimentelor/ Notificare de constatare a conformității unității cu legislația sanitar veterinară și siguranța alimentelor, emise cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare si	Copie	Copie	DA
	7.3 Nota de constatare privind condițiile de mediu, emisă cu cel mult un an înaintea depunerii cererii de finanțare	Copie	Copie	DA
8.	Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente, întocmită, datată, semnată și ștampilată de un expert tehnic atestat pentru proiectele care prevăd modernizarea / consolidarea / extinderea / desființarea parțială/ lucrări de reparații, precum și finalizarea construcțiilor a căror execuție a fost întreruptă înainte de finalizarea completă a acestora.	Copie	Copie	DA
9.	9.1 Pentru comune și ADI Hotărârea Consiliului/ilor Local/e pentru instrumentarea proiectului, cu referire la următoarele puncte (<i>obligatorii</i>): <ul style="list-style-type: none"> • necesitatea și oportunitatea investiției • angajamentul de a suporta cheltuielile de mentenanță și gestionarea investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare. • angajamentul de a utiliza spațiul în care se va amenaja centrul local de informare și promovare turistică exclusiv pentru activitatea acestuia • angajamentul ca va asigura personal calificat (min 2 angajați) ca agent de turism sau ghid de turism pentru centrul local de informare și promovare turistică 	Copie	Copie	DA

	<p>9.2 Pentru ONG-uri: Declarație pe propria răspundere referitoare la instrumentarea proiectului, cu referire la următoarele puncte (<i>obligatorii</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> • necesitatea și oportunitatea investiției • angajamentul de a suporta cheltuielile de mentenanță și gestionarea investiției, pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data la care investiția a fost dată în exploatare. • angajamentul de a utiliza spațiul în care se va amenaja centrul local de informare și promovare turistică exclusiv pentru activitatea acestuia • angajamentul ca va asigura personal calificat (min 2 angajați) ca agent de turism sau ghid de turism pentru centrul local de informare și promovare turistică 	Original	Copie	Nu este cazul
10.	10.1 Certificat de înregistrare fiscală	Copie	Copie	DA
	10.2 Certificatul de înregistrare eliberat de Oficiul Registrului Comerțului conform legislației în vigoare	Copie	Copie	DA
	10.3 Angajamentul <i>Persoanelor fizice</i> prin care se obligă să se autorizeze (cu un statut minim de <i>persoane fizice autorizate</i>) în termen de 30 zile lucrătoare de la data primirii notificării privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare (Vezi Anexa 4.5).	Original	Copie	Nu este cazul
	10.4 Pentru ONG: a) Încheierea privind înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor și	Copie	Copie	DA
	b) Actul constitutiv (durata de funcționare a asociației trebuie să fie pe termen nedeterminat sau pe minim 8 ani de la data depunerii cererii de finanțare) Sentinta judecatoreasca de infiintare si, daca e cazul, Hotararile/ Sentintele prin care au fost aduse modificari actelor constitutive.	Copie	Copie	DA
	10.5. Pentru ADI-uri: a) Încheierea privind înscrierea în Registrul asociațiilor și fundațiilor și	Copie	Copie	DA
b) Act de înființare și statutul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (durata de funcționare a asociației trebuie să fie pe termen nedeterminat sau pe minim 8 ani de la data depunerii cererii de finanțare).	Copie	Copie	DA	

11.	11.1 Certificat constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului care specifică faptul că solicitantul are capital social 100% privat, codul CAEN conform activității pentru care solicita finanțare, existența punctului de lucru în mediul rural (dacă este cazul) și ca nu se afla în proces de lichidare, fuziune, divizare (Legea 31/1990, republicată), reorganizare judiciară sau faliment, conform Legii 85/2006, cu modificările și completările ulterioare.	Original	Copie	DA
	11.2 Declarația privind încadrarea întreprinderii în categoria microîntreprinderilor semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea, anexa la Ghidul Solicitantului.	Original	Copie	Nu este cazul
	11.3 Certificat de înregistrare în scopuri de TVA eliberat de Ministerul Economiei și Finanțelor Sau Pentru solicitanții care nu se înregistrează în scopuri de TVA: Declarație pe proprie răspundere a solicitantului în care acesta declară că nu este înregistrat în scopuri de TVA și că se va angaja să notifice Agenției orice modificare a situației privind înregistrarea ca platitor de TVA, în maximum 10 zile de la data înregistrării în scopuri de TVA.	Original	Copie	Nu este cazul
12.	12.1. Notificarea beneficiarului cu privire la plățile efectuate pentru solicitanții care au beneficiat de Program FEADR/SAPARD și au finalizat proiectul pentru aceleași tipuri de investiții	Copie	Copie	DA
	<i>Si/sau</i> 12.2. Raportul asupra utilizării altor programelor de finanțare nerambursabilă (obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile , costul și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului) întocmit de solicitant pentru solicitanții care au mai beneficiat de programe de finanțare nerambursabile în ultimii 3 ani, pentru aceleași tipuri de investiții.	Original	Copie	Nu este cazul
13.	Cazierul judiciar fără înscrieri care privesc sancțiuni economico-financiare, al reprezentantului legal de proiect.	Copie	Copie	DA
14.	Copia actului de identitate pentru reprezentantul legal.	Copie	Copie	DA

	15.1. Declarație pe proprie răspundere a solicitantului dată de reprezentantul legal de proiect că va asigura cofinanțarea proiectului și cu precizarea sursei de cofinanțare.	Original	Copie	Nu este cazul
15.	15.2. Document de la bancă / trezorerie cu datele de identificare ale băncii / trezoreriei și ale contului aferent proiect FEADR (denumirea, adresa băncii/ trezoreriei, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu APDRP.	Copie	Copie	DA
16.	16.1 Certificate de atestare fiscală , emise în conformitate cu art. 112 și 113 din OG 92/2003, privind Codul de Procedură Fiscală, republicată, de către: <ul style="list-style-type: none"> • Organul fiscal competent din subordinea Direcțiilor Generale ale Finanțelor Publice, pentru obligațiile fiscale și sociale de plată către bugetul general consolidat al statului; • Autoritățile administrației publice locale, în raza cărora își au sediul social și/sau punctul de lucru (după caz), pentru obligațiile de plată către bugetul local. Aceste certificate trebuie să ateste lipsa datoriilor fiscale, sociale, locale, restante.	Copie	Copie	DA
	16.2 Graficul de eşalonare a datoriilor , în cazul în care această eşalonare a fost acordată. și	Copie	Copie	DA
	16.3 Cazierul fiscal eliberat de Direcția Generală a Finanțelor Publice, eliberat în conformitate cu legislația națională în vigoare. și	Copie	Copie	DA
	16.4 Graficul de rambursare a datoriilor către bănci și document de la bancă pentru certificarea respectării graficului de rambursare, dacă este cazul.	Copie	Copie	DA
17.	Declarație pe proprie răspundere cu privire la neincadrarea în categoria „firme în dificultate” semnată de persoana autorizată să reprezinte întreprinderea. <i>Declarația va fi data de Microintreprinderile cu activitate pe o perioadă mai mare de 2 ani fiscali</i>	Original	Copie	Nu este cazul
18.	Aviz specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale pentru construcția/modernizarea, sau extinderea structurilor de primire turistice, după caz, și pentru modernizări	Copie	Copie	DA

	Declarație pe propria răspundere că modernizarea structurii de primire turistică va presupune în mod obligatoriu creșterea nivelului de confort cu cel puțin o floare/stea.	Original	Copie	Nu este cazul
19.	Certificat de clasificare eliberat de Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale pentru structura de primire turistică respectivă (în cazul modernizării / extinderii).	Copie	Copie	DA
	20.1 Copie după diploma de studii / certificat de formare profesională care să facă dovada deținerii, de către beneficiarul sau reprezentantul legal de proiect, de aptitudini manageriale/de marketing sau în acord cu activitatea propusă prin proiect (experiența, cursuri de formare profesională absolvite – cel puțin nivel de inițiere, cursuri de calificare, etc.) Sau	Copie	Copie	DA
20.	Declarație pe propria răspundere care să menționeze că beneficiarul proiectului și/sau reprezentantul legal de proiect va/vor urma un curs de pregătire profesională, până la finalizarea proiectului, înaintea ultimei plăți a ajutorului.	Original	Copie	Nu este cazul
	20.2 Recunoașterea/atestarea diplomelor și calificărilor profesionale , eliberată de autoritățile competente conform prevederilor Legii 200/2004, dacă este cazul.	Copie	Copie	DA
	20.3 Document care să certifice că reprezentantul legal este o persoană cu rol determinant în conducerea societății, cu contract de muncă încheiat cu aceasta și care este împuternicită să reprezinte societatea în raport cu terții și în justiție.	Copie	Copie	DA
21.	Pentru investițiile în agroturism: – Document eliberat de Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură din care să reiasă înscrierea în registrul fermelor, pentru suprafețe egale sau mai mari de 1 hectar / – Extras din Registrul Agricol emis de Primăriile locale, pentru suprafețe mai mici de 1 hectar .	Copie	Copie	DA
22.	Angajament din partea beneficiarului că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic.	Original	Copie	Nu este cazul
23.	Declarație pe propria răspundere a solicitantului privind respectarea regulii de cumul a ajutoarelor de stat și a ajutoarelor de minimis.	Original	Copie	Nu este cazul

24.	Angajamentul solicitantului că structura de primire turistică va fi amenajată cu obiecte tradiționale de marcă.	Original	Copie	Nu este cazul
25.	Declarație pe propria răspundere a solicitantului că va realiza prima editare a materialelor în scopul promovării activităților turistice: broșuri de prezentare, panouri de informare (pentru componenta d).	Original	Copie	Nu este cazul
26.	Pentru investițiile din cadrul componentei c) și d) adeverințe eliberate de primăriile din zona omogena¹³ respectivă , privind activitățile/investițiile în turism realizate.	Copie	Copie	DA
27.	Adresă emisă de Consiliul județean/ADR care să confirme că investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare locală sau județeană, dacă este cazul.	Copie	Copie	DA
28.	Împuternicire legalizată sau Decizie de numire sau Procura speciala a reprezentantului legal în cazul în care acesta nu este administratorul societății.	Original	Copie	Nu este cazul
29.	Alte documente justificative , avize (se vor specifica după caz) 1 ..... 2			

ATENȚIE! Documentele trebuie să fie valabile la data depunerii Cererii de finanțare, termenul de valabilitate al acestora fiind în conformitate cu legislația în vigoare.

Atenție!

Activitățile care fac obiectul înregistrării sanitare veterinare corespund codului CAEN 5520, 9311, 9312, 9319.

¹³ zonă omogenă = caracteristici comune ale unei zone din punct de vedere fizico-geografic/socio-economic/ al specificității activităților desfășurate în zona respectivă (activitate viticolă, meșteșugărească, floricolă etc).

4.2 Lista formularelor disponibile pe site-ul APDRP

Dosarul CERERII DE FINANȚARE:

Cererea de Finanțare – Anexa 1 (document care reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează APDRP în vederea obținerii finanțării); *link* www.apdrp.ro

Studiul de Fezabilitate – Anexa 2 (document cerut pentru proiectele care prevăd lucrări de construcții-montaj); *link* www.apdrp.ro

Memoriul Justificativ – Anexa 3 (document cerut pentru proiectele care nu prevăd lucrări de construcții-montaj); *link* www.apdrp.ro

Formulare: Actele de transfer și Adresă de înștiințare (document necesar în cazul în care Certificatul de urbanism / Document emis de Agenția de Protecția Mediului/ Avizul sanitar veterinar/ Avizul sanitar este/ sunt emise pe numele unei persoane fizice/ juridice diferite de solicitant).

Documente *conexe Cererii de finanțare* - Anexa 4

- anexa 4.1 - Declarație de Microintreprindere
- anexa 4.2 - Declarație cofinanțare proiect
- anexa 4.3 - Declarație „firme în dificultate”
- anexa 4.4 - Declarația privind respectarea regulii de cumul a ajutoarelor de stat și a ajutoarelor de minimis
- anexa 4.5 – Angajamentul Persoanelor Fizice

Contractul de Finanțare – Anexa 5 (document cadru care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile între APDRP și beneficiarul fondurilor nerambursabile); *link* www.apdrp.ro

Modele Formulare de Plată – Anexa 6 *link* www.apdrp.ro

Fișa Măsurii 313 – Anexa 7 *link* www.apdrp.ro

Actele normative utile – Legislație specifică FEADR Anexa 8 *link*.www.apdrp.ro

Lista comunelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic – Anexa 9 *link* www.apdrp.ro

Lista comunelor cu potențial turistic ridicat – Anexa 10 *link* www.apdrp.ro

Lista unităților medico-balneare și de recuperare neeligibile din spațiul – Anexa 11
link www.apdrp.ro

Lista codurilor CAEN eligibile pentru Măsura 313 – Anexa 12 *link* www.apdrp.ro

Lista elementelor caracteristice ale tipologiilor arhitecturii specifice locale – Anexa 13

link www.apdrp.ro

Dosarul CERERII DE PLATĂ:

Cererea de Plată pentru avans (Cerere de plată pentru solicitarea avansului); *link* www.apdrp.ro

Cererea de Plată (document care cuprinde o serie de documente justificative printre care declarația de cheltuieli, raportul de execuție, etc); *link* www.apdrp.ro.

Declarația de eşalonare a depunerii Dosarelor Cererilor de Plată (document care prevede perioadele estimative de depunere a tranșelor de plată); *link* www.apdrp.ro

Declarația de cheltuieli (document care prevede tipurile de cheltuieli - achiziții de bunuri/ servicii/ lucrări/ actualizări/ diverse și neprevăzute); *link* www.apdrp.ro.

Raportul de execuție (document care prevede realizările fizice și cele financiare); *link* www.apdrp.ro.

Declarația pe propria răspundere a beneficiarului (document care prevede respectarea tuturor criteriilor de eligibilitate privind procedurile de achiziție, a condițiilor de eligibilitate menționate în Cererea de Finanțare și rambursarea cheltuielilor solicitate prin FEADR care nu vor face obiectul altor programe de finanțare nerambursabilă); *link* www.apdrp.ro .

Alte documente al căror format nu este elaborat de APDRP și nu pot fi furnizate de APDRP (Lista completă a documentelor este prezentată în Instrucțiunile de completare a Cererii de Plată, publicate pe pagina de internet a APDRP www.apdrp.ro - *Investiții prin FEADR – M 313 Încurajarea activităților turistice*) *link* www.apdrp.ro.

TOATE FORMULARELE PREZENTATE AL CĂROR FORMAT ESTE ELABORAT DE APDRP POT FI CONSULTATE ȘI DESCĂRCATE DIRECT DE PE PAGINA DE INTERNET A APDRP (WWW.APDRP.RO – INVESTIȚII PRIN FEADR – M313 ÎNCURAJAREA ACTIVITĂȚILOR TURISTICE) SAU POT FI SOLICITATE DE LA SEDIILE APDRP DIN ȚARĂ.

De asemenea, în pagina de internet a APDRP, www.apdrp.ro, puteți consulta și descărca:

- ✓ **Actele normative utile** (*Informații utile – Acte normative – Legislație specifică FEADR*).

4.3 Dicționar

Beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu APDRP pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Cererea de finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;

Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie **din surse proprii**, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară, fie din venituri provenite din sponsorizări, donații și legate¹⁴, etc. dovedite în condițiile legii. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este **prin credit bancar**, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar.

Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR; aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;

Eligibil – care îndeplinește criteriile și condițiile precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de Finanțare pentru FEADR;

Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;

---

¹⁴ Legate – Dispoziție testamentară; Bunuri lăsate cuiva prin dispoziție testamentară.

Fișa măsurii – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele măsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;

Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a Măsurii 313 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de APDRP;

Investiție nouă – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi sau pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația;

Micro-întreprindere - întreprinderea care are mai puțin de 10 angajați și o cifră de afaceri anuală netă sau active totale având o valoare de până la 2 milioane Euro. Statutul de micro-întreprindere poate viza un beneficiar care deține cel puțin statutul de persoană fizică autorizată.

Micro-întreprindere nou înființată (start-up) O micro-întreprindere este considerată nou înființată (start-up) dacă este înființată în anul depunerii cererii de finanțare sau dacă nu a înregistrat activitate până în momentul depunerii acesteia, dar nu mai mult de 3 ani fiscali.

Micro-întreprindere în dificultate - în sensul prevederilor *Orientărilor comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate*, „firma în dificultate” este:

- a) societatea cu răspundere limitată, când se constată pierderea a mai mult de jumătate din capitalul social și a mai mult de un sfert din capital în ultimele 12 luni;
- b) societatea în care cel puțin o parte din asociați răspunde nelimitat de datoriile întreprinderii, atunci când s-a pierdut mai mult de jumătate din capitalul propriu, așa cum reiese din evidențele contabile ale societății, și când mai mult de un sfert din acest capital s-a pierdut în decursul ultimelor 12 luni;
- c) orice întreprindere, indiferent de forma juridică, care întrunește condițiile pentru a fi supusă unei proceduri prevăzute de legislația privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului.

Chiar în cazul în care nici una din condițiile a), b) sau c) nu este îndeplinită, o firmă este considerată în dificultate când prezintă simultan următoarele simptome: cifra de afaceri este în scădere, înregistrează pierderi, acumulează datorii, scade fluxul de numerar.

Modernizarea – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, care se realizează pe amplasamente existente, fără modificarea destinației inițiale;

Pilonul I al Politicii Agricole Comune (PAC) – finanțat prin Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), constituie baza plăților directe și a măsurilor de piață. El este complementar **Pilonului II al PAC**, finanțat prin FEADR, care se adresează în egală măsură atât dezvoltării rurale cât și îmbunătățirii mediului. Acțiunile implementate prin cei doi Piloni ai PAC sunt strâns legate și se completează reciproc.

Potențial beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu APDRP;

Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;

Proiect integrat – presupune combinarea în același proiect a cel puțin 2 acțiuni diferite din cadrul aceleiași componente sau din componente diferite ale măsurii. **Reprezentantul legal** – reprezentant al proiectului care depune și, în cazul în care cererea va fi selectată, semnează contractul de finanțare și care trebuie să aibă și responsabilități și putere decizională din punct de vedere financiar în cadrul societății;

Valoare eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;

Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul

pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;

Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;

Zona omogenă – caracteristici comune ale unei zone din punct de vedere fizico-geografic/socio-economic/al specificității activităților desfășurate în zona respectivă (activitate viticolă, meșteșugărească, floricolă etc);

APDRP – Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul APDRP îl constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

APIA – Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;

CRPDRP – Centrele Regionale de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel regional a APDRP (la nivel național există 8 centre regionale);

FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.

MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;

OJPDRP – Oficiile Județene de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, structură organizatorică la nivel județean a APDRP (la nivel național există 42 Oficii județene);

PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene.

4.5 APDRP ÎN SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ

Fiecare cetățean al României, care se încadrează în aria de finanțare a Măsurilor din cadrul PNDR, are dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

APDRP vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:30 și 16:30 pentru a vă acorda informații privind PNDR, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea PNDR.

Experții APDRP vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Însă, nu uitați că experții APDRP nu au voie să vă acorde consultanță privind realizarea proiectului.

Echipa APDRP vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a APDRP.

De asemenea, dacă considerați că sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea PNDR, nu ezitați să vă adresați în scris Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și aplica eventuale sancțiuni, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Prezentul ghid poate suferi modificări și în consecință ultima versiunea actualizată va fi postată pe site-ul APDRP și MADR: www.apdrp.ro și www.madr.ro.

*APDRP, prin cele 8 Centre Regionale și cele 42 de Oficii Județene, vă ajută să primiți finanțare nerambursabilă pentru proiectul dumneavoastră. Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene scrieți-ne pe adresele:
București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1;
reclamatii@apdrp.ro;
www.apdrp.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.*

* * * / * * *